

TÜRKİYE’DE ELEKTRİKLİ ARAÇ HIZLI ŞARJ ALTYAPISI GELİŞTİRME ÇAĞRISI

I. GİRİŞ

Elektrikli araçlar, çevre dostu özellikleri ve enerji verimliliği ile sürdürülebilir ulaşımın temel taşlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Şehirlerde hava kirliliğinin azaltılması, fosil yakıt bağımlılığının düşürülmesi, enerji güvenliğinin artırılması ve sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşılması açısından elektrikli araçların yaygınlaşması stratejik bir öneme sahiptir. Türkiye, sürdürülebilir ulaşım sistemlerine geçiş ve çevre dostu teknolojilerin yaygınlaştırılması hedefleri doğrultusunda elektrikli araç (“EA”) kullanımını teşvik eden stratejik adımlar atmaktadır.

Bu bağlamda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (“Bakanlık”) tarafından 29 Nisan 2014 tarihli ve 28986 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı Yönetmeliği (“Yönetmelik”) dayanak alınarak Elektrikli Araçlar İçin Hızlı Şarj Altyapısı Çağrısı 2025.01 (“Çağrı”) ilan edilmiştir. Bu Çağrı, elektrikli araçların yaygınlaşmasını hızlandırmak, ülke genelinde erişilebilir, güvenilir ve hızlı bir şarj altyapısı oluşturmak, yerli teknoloji üretimini desteklemek ve enerji güvenliğine katkıda bulunmak amacıyla tasarlanmıştır.

Elektrikli araçların düşük karbon salımı, enerji verimliliği ve fosil yakıtlara bağımlılığı azaltma potansiyeli, Çağrı’yı ulusal sürdürülebilirlik politikalarının temel bir unsuru haline getirmektedir. Hızlı, erişilebilir ve güvenilir bir şarj altyapısı, bu dönüşüm sürecinde kritik bir rol oynamaktadır. Hızlı şarj üniteleri, uzun mesafeli yolculukları kolaylaştırarak kullanıcı deneyimini iyileştirmekte ve elektrikli araç tercihini artırmaktadır. Bu makale, Çağrı’nın amacı, kapsamı, başvuru süreçleri, yaptırım teşviklerini ve sonuçlarını ele almaktadır.

II. TÜRKİYE’NİN ŞARJ ÜNİTESİ ALTYAPISININ DURUMU, ÇAĞRI’NIN AMACI VE ÖNEMİ

Türkiye, elektrikli araç şarj altyapısı geliştirme konusunda önemli ilerlemeler kaydetmiştir. 31 Ocak 2024 itibarıyla tamamlanan ilk destek programı kapsamında, 81 il ve 400 ilçede 1.000’den fazla hızlı şarj ünitesi kurulmuş, özel sektör yatırımlarıyla birlikte toplamda yaklaşık 6.000 hızlı şarj ünitesi ile Türkiye, araç başına düşen hızlı soket sayısında Avrupa lideri konumuna ulaşmıştır.

Ancak, artan elektrikli araç sayısı, mevcut altyapının geliştirilmesini ve tüm Türkiye'ye dağılımın sağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu Çağrı, tüm bölgelerde hızlı şarj ünitelerine erişimi sağlamayı, il ve ilçe bazında altyapı ihtiyacını karşılamayı, kaliteli, hızlı ve uygun fiyatlı şarj hizmetleri sunmayı ve yerli şarj cihazı üreticilerinin gelişimine katkı sağlamayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda oluşturulan Çağrı, sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması, GSYİH, nüfus, araç sayısı, trafik yoğunluğu, mevcut şarj altyapısı, nüfus projeksiyonları ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun ("EPDK") Elektrikli Araç ve Şarj Altyapısı Projeksiyonu verilerine dayalı olarak il/ilçe detayında belirlenen ihtiyaçlara yönelik kurgulanmıştır.

III. ÇAĞRI'NIN KAPSAMI VE KONUSU

Çağrı, tüzel kişilerce elektrikli araçlar için hızlı şarj istasyonlarının kurulumuna yönelik yatırım projelerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Desteklenecek projeler, Çağrı duyurusunda belirtilen EK-1'e göre yatırım yeri ve asgari yatırım miktarı şartlarını karşılayan yatırım konularına yönelik olacaktır. Yatırım projeleri, aşağıdaki şartlara uygun olmalıdır:

- **Yatırım Konusu:** Her proje, Çağrı duyurusunda yer alan EK-1'de belirtilen yatırım konularından yalnızca birine yönelik olmalıdır.
- **Asgari Ünite Gereklilikleri:** Projeler, il/ilçe bazında belirlenen asgari ünite sayısı ve dağılım gerekliliklerini karşılamalıdır.
- **Yerli Malı Belgesi:** Tüm şarj üniteleri, fatura tarihi itibarıyla geçerli Yerli Malı Belgesi'ne sahip olmalıdır.
- **Lokasyon Esnekliği:** Üniteler, il/ilçe coğrafi sınırları içinde herhangi bir lokasyonda kurulabilir.
- **Serbest Üniteler:** En az 3 farklı ilde, her biri farklı ilçelerde kurulmalı; bir ilde en fazla 4 serbest ünite olabilir.
- **Mesafe Şartları:** Yerleşim merkezlerinde üniteler arası asgari 1 km, karayollarında aynı yönde 10 km mesafe olmalıdır.
- **Teknik Özellikler:** Üniteler, asgari 120 kW şarj kapasitesine, 300 Amper tepe ve 250 Amper sürekli akım kapasitesine sahip olmalı; CE işareti, IP54 koruma sınıfı sertifikası ve TS 13912 Güvenlik Standardı'na uygunluğu TSE tarafından belgelendirilmelidir.
- **Erişim:** Üniteler, tüm elektrikli araç kullanıcılarına açık alanlarda kurulmalıdır.

Çağrı'da kullanılan terimler, Teknolojik Ürün Yatırım Destek Programı Yönetmeliği, Uygulama Usul ve Esasları ve TS 13909 standardındaki tanımlara dayanmaktadır. Projeler, 30 Eylül 2026'yı aşmayacak şekilde tamamlanmalı ve Çağrı ilan tarihinden itibaren yapılan yatırımlar dikkate alınmalıdır.

IV. BAŞVURU SÜRECİ VE DEĞERLENDİRME

Başvurular, sarjdestek.sanayi.gov.tr adresinden veya Bakanlık tarafından belirlenecek diğer yöntemlerle, 20 Haziran 2025 mesai bitimine kadar alınacaktır. Başvuru için EPDK Şarj Ağı İşletmeci Lisansı veya şarj ağı işletmecisinden alınmış sertifika gereklidir. Başvuru belgeleri, Bakanlık tarafından ilgili Çağrı duyurusunda belirtilmiştir.

Bakanlık tarafından başvuru ücreti talep edebileceği belirtilmiş olup ücretlerin iade edilmeyeceği ifade edilmiştir. Her bir Yatırım Konusu için yalnızca bir yatırımcı destekleneceği belirtilmiştir. Yatırım konuları için sunulan proje başvurularının değerlendirme süreciyle ilgili olarak ise ilgili Yatırım Konusu için "talep edilen toplam destek tutarına" göre sıralanacağı belirtilmiştir.

Bu sıralamaya göre, benzersiz en düşük "talep edilen toplam destek tutarı" ile yatırımı gerçekleştirmeyi taahhüt eden işletmeye ilgili Yatırım Konusu için destek kararı verileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yatırım Konusu için ise en düşük talep edilen destek tutarını birden fazla başvuru sahibinin sunmuş olması durumunda, bu başvuru sahiplerine destek taleplerini yenilemeleri için imkân tanınacağı, revizyonlar sonunda en düşük talep edilen destek tutarlarında eşitliğin devam etmesi durumunda, bu uygulama iki kez daha tekrarlanacağı belirtilmiştir. Eşitlik durumunda ise revizyon imkânı tanınır ve süreç iki kez tekrarlanabilir. Eşitlik devam ederse, Yatırım Konusu Çağrı'dan çıkarılacaktır.

Destek Hesaplamaları:

- **Talep edilen destek oranı:** Talep edilen destek tutarının toplam yatırım tutarına oranı, %60'ı aşmayacağı duyuruda yer almaktadır.
- **Ünite başına azami destek:** 500.000 TL'yi geçemeyeceği belirtilmiştir.

Teminatlar:

- o **Geçici Teminat Mektubu:** Her bir Yatırım Konusu için 30 Eylül 2025'e kadar geçerli 500.000 TL tutarında bulan geçici teminat mektubu, yatırımcı tarafından Çağrı'nın son başvuru tarihine kadar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına teslim edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- o **Kesin Teminat Mektubu:** Yatırımcı'ya destek kararının bildirilmesi sonrası 30 iş günü içinde, Çağrı duyurusunda EK-2'de belirtilen tutarda, 31 Mart 2027'ye kadar geçerli olarak teslim edilir. Teslim etmeyenler destek hakkını kaybeder.

Yatırımcı için destek sözleşmesi, kesin teminat tesliminden sonra imzalanır. Yatırımcı, 30 Eylül 2026'ya kadar ünite kurulumunu taahhüt eder. Mücbir sebep durumlarında ise Yönetmelik 18/4 maddesi ile diğer durumlarda Yönetmelik 23/2 maddesi uyarınca Bakanlık tarafından değişiklik yapabileceği belirtilmiştir.

V. ÇAĞRI KAPSAMINDA YATIRIM DESTEKLERİ VE ŞARTLARI

Destek kararı verilen projelerde, şarj üniteleri için makine ve teçhizat desteği ile dağıtım trafosu, pano ve kablolama için yardımcı teçhizat desteği sağlanacağı Çağrı kapsamında belirtilmiştir.

1. Makine ve Teçhizat Desteği:

- o Şarj ünitelerine %60'a kadar hibe; destek tutarı, talep edilen destek oranı ile KDV hariç fatura tutarının çarpımıdır, ancak ünite başına 500.000 TL'yi aşamayacağı belirtilmiştir.

2. Yardımcı Teçhizat Desteği:

- o Dağıtım Trafosu: Yerli Malı Belgesi'ne sahip, 400 kVA'ya kadar trafolar için 180.000 TL'ye kadar %50 hibe.
- o Kablolama: Yerli Malı Belgesi'ne sahip, 100 metreye kadar kablolar için 75.000 TL'ye kadar %50 hibe.
- o Şarj Ünitesi Panosu: Yerli Malı Belgesi'ne sahip panolar için 50.000 TL'ye kadar %50 hibe.

3. Güç Artışı Desteği:

- 180 kW ve üzeri ünitelerde, hak edilen desteğe %20 eklenir. (Bu kapsamda, 500 Amper tepe, 400 Amper sürekli akım kapasiteli kablolar gereklidir.)
- Toplam destek, yatırım maliyetinin %75'ini aşamaz.

Kısıtlamalar:

- Çağrı duyurusunda bulunan EK-1'de öngörülen ünite sayısını aşan yatırımlar desteklenmez.
- Serbest üniteler hariç, kurulan ünite sayısı toplamın %70'inden azsa proje başarısız sayılır, destek verilmez ve kesin teminat Hazine'ye gelir kaydedilir.
- %70 ve üzeri tamamlanan projelerde, kurulmayan her ünite için destekten 200.000 TL düşülür.

Destek Şartları:

- Üniteler, Elektrik Piyasası Kanunu'na uygun lisans/sertifika altında çalışmalı, EPDK'ya kayıtlı olmalı, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı ve TS 13912'ye uygunluğu TSE tarafından belgelendirilmelidir.
- Bir yatırımcı, en fazla 5 Yatırım Konusu için destek alabilir.
- Üniteler 1 yıl boyunca satılamaz, kiralanamaz veya devredilemez; 1-3 yıl arası işlemler Bakanlık onayına tabidir.
- Ünite yeri, aynı il/ilçede Bakanlık onayıyla değiştirilebilir.

VI. SONUÇ

Elektrikli Araç Hızlı Şarj Altyapısı Geliştirme Programı Çağrısı 2025.01, Türkiye'nin sürdürülebilir ulaşım vizyonunu güçlendiren ve çevre dostu teknolojilerin yaygınlaşmasını destekleyen stratejik bir girişimdir. Elektrikli araç ekosisteminin büyümesini hızlandırmak, hızlı ve güvenilir şarj hizmetlerini ülke geneline yaymak ve yerli sanayinin gelişimine katkı sağlamak amacıyla tasarlanan bu Çağrı, özel sektör için önemli bir fırsat sunmaktadır. Bu Çağrı sayesinde operatörlerin düşük nüfus yoğunluğuna sahip bölgelere de yatırımları artmış olacak.

Türkiye'nin bu anlamda Avrupa lideri konumunu pekiştirmesi, yerli teknoloji üretimini teşvik etmesi ve enerji güvenliğini artırması açısından kritik bir rol oynayan program, yatırımcıları ulusal sürdürülebilirlik hedeflerine katkıda bulunmaya teşvik etmektedir. Çağrı'ya uygun projelerle başvuru yapan tüzel kişiler, büyüyen elektrikli araç pazarında rekabet avantajı elde edebilir, yeşil dönüşüm sürecinde öncü bir rol üstlenebilir ve gelecek nesillere daha temiz bir çevre bırakma hedefine destek olabilecektir.

Serhat Aydın

Yönetici Ortak

+90 216 766 67 13

serhat.aydin@aydin.la

<https://www.linkedin.com/in/aydinserhat/>

Necip Çiftçi

Avukat

+90 216 766 67 13

necip.ciftci@aydin.law

<https://www.linkedin.com/in/necip-çiftçi/>